

Євген Кудлай

Війна 3.0: підсумки третього року війни для сум'ян

Третій рік війни, інтенсифікація обстрілів, збільшення кількості загиблих цивільних, курська операція... Як це все відобразилося на жителях Сумщини у 2024 році — про це у воєнних підсумках року від Данкор онлайн.

2024 рік став для Сумщини більш трагічним, ніж, мабуть, навіть, 2022-й. Не дивлячись на те, що тоді була окупація, але кількість обстрілів зросла кратно, збільшилось число загиблих та поранених цивільних. Із загиблими військовими, звичайно, складніше, усіх просто не можливо відстежити, багато зниклих без вісти.

Інтенсифікація і різноманітність обстрілів

Інтенсивність обстрілів порівняно з 2023 роком виросла кратно. За весь рік було лише кілька тихих ночей. За рік рашисти вбили 139 цивільних (у тому числі 6 дітей), 510 було поранено (52 дитини). Більше ніж півтори тисячі будинків було пошкоджено, 170 повністю знищено. Загалом з початку повномасштабного вторгнення уже майже 10 тисяч будівель зазнали атак.

2022 рік був роком окупації і деокупації, у 2023-му рашисти освоїли "шахеда", якими почали кошмарити всю Україну. Нині ж головною зброєю стали КАБи (більше 3 тисяч прилетіло за рік), які долітають і до Сум, і фпв-дрони, за допомогою яких росіяни просто полюють на цивільних у прикордонні. "Шахедів" також стало значно більше, але наші ППОшники навчилися їх збивати або глушити РЕБом. За рік було збито більше 700 штук.

Щоправда, з добровольцями, які цілодобово стережуть небо, у Сумах виникли проблеми. Вірніше у добровольців з міської владою. Адже міський бюджет постійно забував сплатити навіть не зарплатню, бо це ж добровольці, а так звані соціальні виплати у 8 тис. грн на місяць. І досі є підрозділи, з якими не розраховалися. Крім того, періодично ДФТГ намагаються розформувати, але влада постійно спростовує чи то чулки, чи то фейки.

Наразі обіцяють з обласного бюджету по 31 тис. грн за кожен збитий "шахед".

Евакуація населення

З липня 2023 року з прикордоння Сумщини через (не)безпекову ситуацію триває евакуація населення. Як повідомили в ОВА, за цей час евакуювалося більше 41 тисячі мешканців, з них – 7 тисяч дітей. У 38 населених пунктах взагалі нікого не лишилося. Наразі людей евакуюють з 18 громад (це більше третини всіх в області) та 186 населених пунктів, з них у межах 5-кілометрової зони від кордону 115.

У цьому році було кілька хвиль евакуації: спочатку у березні з Великописарівської та Білопільської, коли там "хорошіє руськіє" з Легіону "Свободі Росії" та Руського добровольчого корпусу робили вигляд, що відвойовують свою територію у путіна. Тоді у ці громади полетіло все, що можливо. Саме тоді ми дізналися, що таке КАБи. Друга хвиля - у серпні, коли вже наші почали курську операцію. Тоді "плохіє руськіє" почали гатити і по нам і по своїм територіям.

Далі ми зібрали найбільш резонансні воєнні події минулого року.

Гаряча зима

Розпочалося все прямо з 1 січня, коли сталося влучання ворожого БПЛА типу «Шахед» в двоповерховий житловий будинок в Есманській громаді. Внаслідок влучання 52-річна жінка від отриманих травм померла в лікарні, тіло 40-річного чоловіка дістали з-під завалів, ще одну було жінку травмовано.

9 січня «Шахеда» атакували Краснопільську громаду. Поцілили у місцевий Будинок культури. Пошкоджено приватні будинки, лінії електропередач.

13 січня ворог здійснив удар по Шостці крилатими ракетами Х-22. Було зафіксовано 7 вибухів. Унаслідок атаки окупантів отримала поранення 47-річна цивільна жінка. Вибуховою хвилею пошкоджено щонайменше 26 будинків. Пошкоджений об'єкт інфраструктури. Без опалення залишилися 12 тисяч квартир мешканців.

27 січня зранку окупанти обстріляли автомобіль із цивільними, які їхали дорогою між двома селами Хотінської громади. 54-річний водій та його 68-річна сестра загинули на місці.

29 січня російська армія обстріляла Зноб-Новгородську громаду, внаслідок удару двоє чоловіків та одна жінка загинули. Також у громаді були пошкоджені приватні та багатоквартирні будинки та будівля хлібзаводу.

9 лютого вдень окупанти здійснили авіаційний удар по території Сумського району. За попередніми даними, ворог скинув 7 КАБів на Юнаківську, Хотінську та Миколаївську громади. Унаслідок атаки ворога загинуло двоє цивільних чоловіків. Ще п'ятеро отримали поранення. Пошкоджено щонайменше чотири приватні житлові будинки, територію фермерського господарства, складське приміщення.

20 лютого вночі окупанти атакували двома ударними БПЛА с. Нова Слобода Конотопського району. Унаслідок атаки ворога повністю зруйновано приватний будинок, в якому перебувала родина з 5 осіб – 91-річна бабуся, дві жінки віком 69 та 61 рік, два брати, яким було 38 та 39 років. Всі загинули.

26 лютого вночі окупанти скинули 4 керовані авіаційні бомби на цивільну інфраструктуру Юнаківської громади. Унаслідок атаки ворога в одному з будинків рятувальники виявили два тіла подружжя пенсіонерів. Пошкоджено було щонайменше 6 приватних будинків.

27 лютого слідча група виїхала на документування наслідків прильотів по будівлі фермерського господарства у Хотінській громаді. Під час роботи ворог знову вдарив - прицільно артилерією по правоохоронцях. Тіла двох поліцейських рятувальники дістали з-під завалів. Крім того, поранення отримали ще четверо слідчих.

Суми - територія можливих бойових дій

Минулого року Суми віднесли до територій можливих бойових дій. Це сталося уже в квітні, але з 6 березня, коли була перша масована атака «шахедів» за рік. Тоді ворог атакував трьома «шахедами» цивільні об'єкти. Унаслідок атаки окупантів пошкоджено помешкання громадян в 11 багатоквартирних будинках, будівлю дитсадка і кілька медзакладів. Також пошкоджено близько 20 автомобілів. За медичною допомогою звернулися 7 осіб, серед поранених 10-річний хлопчик.

При цьому села Сумської громади внесли у список лише через 5 місяців з початком курської операції.

А 7 березня був прильот ракети поблизу Центральної міської лікарні, коли внаслідок удару постраждало 26 осіб, 2 людини загинули. Потрощено безліч вікон і дахів у навколишніх будівлях.

Вночі 13 березня “шахед” влучив у п’ятиповерхівку в Сумах. Внаслідок влучання пошкоджено 30 квартир, з них 15 – зруйновані. Один із під’їздів було повністю демонтовано у пошуках людей. Всього загинуло 4 місцевих мешканців, поранено 10.

Російська вилазка

На кінець року у списку можливих бойових дій населені пункти 23 громад. У переліку активних бойових дій лише Великописарівська громада — з часів заходу Легіону "Свобода России", РДК та Сибірського батальйону в курську та белгородську області в березні 2024 року.

12 березня відбулись бої за село Тьоткіно в Глушковському районі Курської області на росії. Село перейшло під контроль штурмового взводу РДК. В ГУР заявили, що ці угруповання діяли на території рф автономно, як самостійні структури, виконуючи власні задачі.

Одночасно були рейди і на Белгородщину з боку Великої Писарівки. Рдкшники атакували не тільки прикордоння, а і сам Белгород, ставили ультиматуми спочатку губернаторам, а потім і самому путіну. Трохи погаласувавши, “хорошіє русскіє” повідомили, що вбили більше 600 військових росії і знищили багато техніки. Натомість самі начебто втратили лише п’ятьох. А 7 квітня завершили свою операцію, залишивши з обох боків кордону обезлюднені села через постійні атаки російської авіації. Вони зайшли і вийшли, а людям зламали життя...

17 березня рашисти рашисти знищили центр Великої Писарівки, запустивши кілька КАБів. Було багато загиблих і поранених серед цивільних. Громаду покинули більшість мешканців. Частина, звичайно, повернулася, адже потрібно було садити городи. Наш народ без цього ніяк. Але то вже було не життя. Саме тоді Сумщина дізналася, що таке КАБи. Слідом за Великою Писарівкою ними почали засипати все прикордоння.

Удари по енергетиці

Удари по українській енергетиці почалися весною і тривали протягом всього року. Окрім масових атак ракетами і дронами, були і локальні удари по об’єктах критичної інфраструктури на Сумщині. Дісталось всім районам Сумщини.

22 березня внаслідок ракетних ударів по об’єктах енергосистеми були тимчасово введені графіки аварійних відключень у населених пунктах Сумського, Конотопського та Шосткинського районів Сумщини. За пів дня електрику ввімкнули. Такі ж короточасні блекауту були і влітку, і восени.

11 квітня ворог наніс авіаційний удар КАБами по адмінбудівлі Сумській ТЕЦ. На щастя, люди не постраждали.

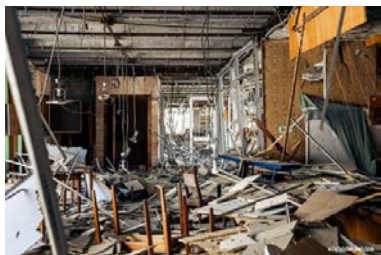
Весняний терор Сум

12 квітня росіяни здійснили авіаудар по промисловому підприємству і житловому сектору міста Суми. Внаслідок удару травмовано троє людей.

26 квітня окупанти нанесли авіаційний удар по промисловому об'єкту м. Суми, з використанням двох керованих авіаційних бомб. Ніхто не постраждав.

Літнє затишшя

Влітку до серпня кількість атак зменшилася.

29 травня по Краснопілля було нанесено ракетний удар. Внаслідок ворожої атаки, попередньо, загинуло дві людини, троє - отримали поранення. Пошкоджено будинок культури, адміністративні будівлі.

14 червня окупанти вранці за допомогою FPV-дрону атакували соціальний автобус, який рухався по території Есманської громади. У транспортному засобі на той час перебували водій та 19 пасажирів. 62-річний цивільний чоловік, 51-річна та 53-річні жінки отримали поранення.

21 липня ворог атакував FPV дроном комбайн, який збирав урожай на території Білопільської громади. Унаслідок чого загинув 37-річний комбайнер, його 59-річний помічник отримав поранення.

27 липня вдень ворог з реактивної системи залпового вогню ударив по центру Глухова. Унаслідок обстрілу поранено 13 цивільних осіб, серед яких 7 дітей. Через деякий час 14-річний хлопчик помер у лікарні. Пошкоджено багатоквартирні та приватні будинки, навчальний заклад, магазин, транспортні засоби.

Курська операція

А потім несподівано для багатьох почалася курська операція. І у відповідь полетіло все підряд. За серпень прилетіло більше тисячі КАБів — третина від річної дози.

8 серпня ворог завдав авіаудару по школі в Могриці Юнаківської громади. Унаслідок атаки окупантів 6-річний та 23-річний рідні брати загинули.

17 серпня близько 6 ранку ворог завдав ракетного удару по парковці у Сумах. Постраждали двоє людей. Пошкоджено будівлю ТРЦ "Європорт", чотири будинки, об'єкт КП «Міськводоканал», дитячий садок, 38 автомобілів і світлофор.

24 серпня вранці ворог безпілотником атакував цивільний автомобіль, який рухався по трасі "Кіпті-Глухів-Бачівськ". Унаслідок атаки окупантів загинув 35-річний чоловік та його 34-річна дружина.

24 серпня ввечері ворог здійснив авіаційно-ракетний удар по м. Суми. Унаслідок атаки окупантів 40-річний чоловік отримав поранення, від яких помер під час надання медичної допомоги. Іще 6 чоловіків та 2 жінки поранені. Також пошкоджено 5 приватних житлових будинків, 5 багатоквартирних будинків, 2 транспортні засоби.

30 серпня вночі ворог завдав авіаудару по підприємству в м. Суми. Унаслідок атаки окупантів поранено, за попередніми даними, 9 осіб.

31 серпня увечері ворог наніс ракетний удар по колоні зерновозів поблизу Сум. У результаті вибуху пошкоджені вантажні зерновози, які мали б бути задіяні для збору та перевезення урожаю. Внаслідок ракетного удару одна людина загинула та чотири людини травмовано. У рашистських пабліках писали, що влучили у колонну військової техніки.

8 вересня вночі ворог завдав авіаударів по дачному масиву в Сумах. Унаслідок атаки у власному будинку загинуло подружжя, яким було 79 та 77 років. Іще 4 осіб постраждали, серед яких 2-річна дівчинка та 8-річний хлопчик. Зруйновано будинок, пошкоджено щонайменше 20 приватних житлових будинків та 4 транспортні засоби.

12 вересня вночі армія РФ атакувала Конотоп. Внаслідок обстрілу поранень отримали 14 осіб, серед поранених є неповнолітній. Також пошкоджено 7 багатоквартирних будинків, один житловий будинок, лікарню, навчальний заклад, автомобілі, гаражі, магазин.

Не забували окупанти і про північ області. 13 вересня армія РФ завдала авіаударів 4 бомбами по Ямполі. У результаті атаки загинули чоловіки 54 та 60 років, ще дев'ять місцевих мешканців отримали поранення. Пошкоджені зазнали адміністративна будівля, школа, аптека, магазин, банківська установа, два трактора та автомобіль.

Атаки на медзаклади і освіту

З початком нового учбового року почало прилітати і по закладах освіти. На щастя, влада, прийняла правильне рішення щодо онлайн-навчання, адже з курська балістика долітає за лічені хвилини...

1 вересня ввечері ворог завдав ракетного удару по Сумському центру соціально-психологічної реабілітації дітей, який знаходиться в оточенні багатоповерхівок. На щастя, дітей у закладі не було. Однак постраждало 18 жителів навколишніх будинків, зокрема, шестеро дітей. Пошкоджено 6 багатоповерхових будинків.

3 вересня ввечері росіяни скинули КАБ на Суми. Бомба влучила у корпус СумДУ. Поранено було двоє людей. Пошкоджено шість будівель. П'ять – нежитлові (одна належить СумДУ, частково зруйнована; чотири – КП «Електроавтотранс» - через дорогу), одна – гуртожиток.

19 вересня рашисти влучили КАБом по геріатричному пансіонату в Сумах. Там лікувалася 221 людина похилого віку, з яких 87 маломобільні. Бомба пошкодила горішні поверхи закладу. Одна людина загинула і 13 отримали травми різного ступеня тяжкості. Усіх пацієнтів було переведено до інших закладів. В Сумській ОВА після того виправдовувались, що пацієнти самі не хотіли евакуюватись, тому заклад продовжував функціонувати в 30 км від кордону.

28 вересня вранці кілька “шахедів” атакували лікарню Святого Пантелеймона в Сумах. Загинули 10 людей, 12 отримали поранення. На той момент це було найбільші втрати в Сумах. Лікарня досі оговтується після того удару.

Терор прикордоння не вщухав

18 вересня ввечері окупанти з артилерії обстріляли Краснопільську громаду. Унаслідок атаки загинули 73-річний чоловік та його 72-річна дружина. Ще одне подружжя пенсіонерів отримали поранення та були госпіталізовані. Через деякий час 66-річна жінка померла в лікарні.

29 вересня окупанти скинули кілька авіабомб на Глухівщину. Поранення отримали семеро місцевих мешканців.

1 жовтня рашисти скинули 4 КАБи на Есманську громаду. Загинула жінка, двоє чоловіків отримали поранення.

5 жовтня ворог безпілотником атакував рейсовий автобус у Річківській громаді. Унаслідок атаки окупантів поранено троє пасажирів.

8 жовтня вночі окупанти скинули керовані авіаційні бомби по житловій забудові в Есманській громаді. У власному будинку загинуло подружжя.

12 жовтня знову була “шахедна” атака на Суми. Були вибухи в чотирьох різних районах. Поранено чотирьох мешканців.

В ніч з 18 на 19 жовтня, росіяни нанесли авіаційний удар по Шосткинській громаді, застосувавши КАБи та “Шахеда”. По місту 8 осіб постраждали та 1 чоловік загинув.

21 жовтня вранці на Суми було спрямовано близько десятка ворожих “шахедів”. Вибухи було чути у різних частинах міста. Один із ударних БПЛА вибухнув прямо на городі у приватному секторі на Пришибі. Від вибухової хвилі пошкоджені будинки — дахи і вікна — навколишніх будинків. Також було пошкоджено дитсадок “Купава”.

22 жовтня “шахед” атакував приватний сектор на Басах. Загинуло троє членів сім’ї. У тому числі 14-річна дівчина. В живих залишилися тільки батько.

Кривавий листопад

Особливо "урожайним" на загиблих мирних мешканців для окупантів виявився листопад.

1 листопада “шахед” влучив у багатоповерхівку в Сумах, було 7 поранених. Одна жінка померла в лікарні.

7 листопада дві керовані авіабомби скинули рашисти на Ямпільську громаду. Загинула жінка, ще одна була поранена.

12 листопада стало відомо, що рашисти пошкодили головний храм Сумського району. Пам'ятка національного значення Різдво-Богородицька церква у Юнаківці була пошкоджена внаслідок обстрілу з боку росії. Коли був той обстріл невідомо, адже в колись багатолюдному селі залишилися буквально кілька мешканців. Саме цей храм зображено на гербі Сумського району.

Того ж дня рашисти завдали ударів "шахедами" по ТЕЦ у Шостці. Тривалий час місто було без опалення. На щастя, обійшлося без жертв.

17 листопада ввечері у спальний район Сум прилетів "іскандер". Влучив просто у двір. Загинуло 12 людей, в тому числі двоє дітей. 84 людини отримали поранення. Було розтрощено більше 2000 вікон у навколишніх будинках. Постраждало більше тисячі квартир. Лише під кінець року їх почали замінювати за рахунок благодійних організацій.

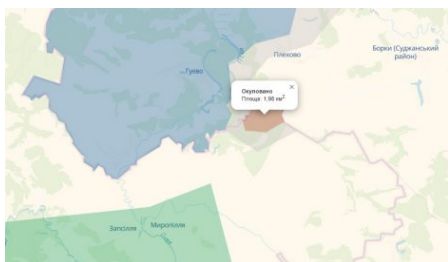
19 листопада вночі Глухів атакували "шахеми". Два влучили в гуртожиток місцевого вишу. Загинуло 12 людей, серед них 7-річний хлопчик, поранено 11.

22 листопада Суми атакували "шахеми". У кількох районах міста загинуло двоє і поранено 12. Бойова частина БПЛА була начинена споряджена шрапнеллю для знищення людей.

26 листопада прилетіло по житловому кварталі та гаражному кооперативу в Сумах. Тоді загинуло двоє. Начебто до Сум долетіли запалювальні зенітні снаряди від “Торнадо”.

На початку грудня несподівано “росіяни окупували” 2 кв. км території Сумщини. Але все виявилося банальним заходом ДРГ, від якої мало що лишилося. Тим більше, що там окупувати — болотисту місцевість без жодної будівлі, де б можна було б закріпитись...

Та й куди їм сюди лізти, якщо ще пів тисячі кв. км своєї території втратили і все ніяк не можуть відвоювати, ні самі, на з допомогою північнокорейців.

Статистка обстрілів

За 2024 рік окупанти майже 19 тисяч разів обстріляли територію Сумщини. Найбільше обстрілів зафіксували у Краснопільській громаді — понад 3,5 тисячі, — повідомили в обласній військовій адміністрації. Найчастіше Краснопільську громаду обстрілювали FPV-дронами — 807 разів.

По Великописарівській громаді били 2476 разів. Військові РФ теж найбільше використовували для атак дрони — 810.

Білопільську громаду обстрілювали 2352 рази. Найактивніше з мінометів — майже 540.

1623 рази армія РФ вдарила по Есманьській громаді, 635 з них — з мінометів.

По Середино-Будській — 1283. Зокрема, понад 540 дронами.

Більш як 500 КАБами атакували Юнаківську громаду. Всього ж тут зафіксовані 1089 обстрілів.

З 965 атак по Шалигинській громаді 316 разів військові РФ використовували FPV. По Миропільській били 625 разів. Найчастіше з артилерії — 171 раз. Свеську громаду найбільше атакували FPV-дронами — 117 разів із 386 обстрілів.

Суми російські військові, за даними ОВА, обстрілювали 106 разів. З початку 2024 року РФ активно застосовує КАби — 3343, безпілотники — 233 та ракети — 152 удари.